

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС. ФІНАНСОВЕ ПРАВО. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 342.9

DOI 10.32782/2523-4269-2024-87-3-8

Баско Андрій Валентинович,

доктор філософії в галузі права,

докторант

*(Запорізький національний університет, м. Запоріжжя)*ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-9858-257X>

РЕАЛІЗАЦІЯ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОСВІТИ

У статті з'ясовано поняття та сутність державної політики у сфері забезпечення органами місцевого самоврядування належного функціонування освіти; здійснено аналіз правових засад забезпечення органами місцевого самоврядування належного функціонування системи освіти та закладів освіти, виокремлено їх вади та запропоновано напрямки удосконалення.

У результаті дослідження встановлено, що державна політика у сфері забезпечення органами місцевого самоврядування належного функціонування системи освіти – це система організаційних, нормативно-правових, наукових, ресурсних, інформаційно-аналітичних та методологічних заходів, спрямованих на забезпечення надання населенню України якісної освіти, здатної на підставі її отримання реалізовувати здобуття знання з метою самореалізації та отримання прибутку шляхом створення ефективної мережі освітніх закладів, належного їх фінансування та надання якісних освітніх послуг за рахунок коштів та ресурсів місцевих бюджетів належним чином закумульованих та розподілених органами місцевого самоврядування.

Встановлено, що напрямками покращення державної політики у сфері забезпечення органами місцевого самоврядування належного функціонування системи освіти та надання якісних освітніх послуг можуть стати: 1) удосконалення діяльності структурного підрозділу ОМС, який здійснює менеджмент (управління) в системі освіти регіону шляхом покращення комунікації з закладами освіти з урахуванням потреб останніх; 2) покращення умов взаємодії закладів освіти регіону шляхом участі у спільних проєктах формування сучасних освітніх програм та проведення спільних наукових заходів, спрямованих в тому числі на залучення грантових коштів; 3) завершення реформування закладів загальної середньої освіти стосовно їх поділу за рівнями, строками та формами здобуття повної загальної середньої освіти та визначити критерії асигнувань місцевого бюджету на їх утримання та розвиток з урахуванням довгострокових програм фінансування на 3 роки з урахуванням індексу інфляції; 4) розробки та затвердження програм розвитку закладів професійного навчання закладів фахової передвищої освіти, зокрема профільних коледжів з підготовки фахівців, які потребує регіон, та органів місцевого самоврядування.

Ключові слова: *освіта, освітні заклади, державна політика у сфері належного функціонування системи освіти, органи місцевого самоврядування, повноваження у сфері належного функціонування системи освіти.*

Постановка проблеми. В Україні з моменту повномасштабного військового вторгнення росії на територію України, починаючи з 24 лютого 2022 року і до сьогодні, основним завданням є акумулювання людських, матеріальних, в тому числі військових, ресурсів для звільнення території України. В той же час, не менш стратегічними напрямками публічного адміністрування є охорона здоров'я та освіта громадян. Успіхи на фронті

напряму залежать від впевненості військовослужбовців у тому, що в разі необхідності їм та їх родинам буде надано якісна медична допомога, а їх діти мають можливість отримувати якісну освіту, на основі здобуття якої буде відбудовуватись Україна.

У зв'язку з цим питання ефективної реалізації органами місцевого самоврядування державної політики у сфері освіти населення мають ключове значення в умо-

вах воєнного стану, що актуалізує предмет дослідження даної статті та визначає актуальність її тематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему окремих питань функціонування системи освіти досліджували: С. Домбровська, С. Засунько, Л. Жукова, Н. Клименко, С. Кузніченко, С. Мосов, О. Островерх, В. Петков, А. Ромін, В. Садковий, В. Тищенко, О. Труш, А. Філіпенко, Л. Шевченко та ін. Стосовно дослідження питань щодо становлення та діяльності органів управління у сфері освіти, то вони були предметом дослідження В. П. Кравця, Г. М. Мешко, Л. Калініна, В. Мелешко, І. Осадчого, Л. Паращенко, С.А. Мороз, І.С. Буки, С.А. Бука, В.М. Мороз, О. В. Поступної та ін. [1–4]. В той же час питання реалізації органами місцевого самоврядування державної політики у сфері освіти, тим більше в умовах воєнного стану, висвітлені недостатньо та потребують більш широкого дослідження.

Таким чином, на досягнення мети дослідження – з'ясування сутності реалізації органами місцевого самоврядування державної політики у сфері освіти плануємо до виконання наступні завдання дослідження: з'ясування правових засад забезпечення органами місцевого самоврядування належного функціонування системи освіти; визначення поняття державної політики у сфері забезпечення органами місцевого самоврядування належного функціонування системи освіти та напрямків її удосконалення.

Матеріали та методи дослідження. Виходячи з окресленого предмета дослідження, нами було обрано комплексний підхід до застосування методів наукового пошуку. Методологічну основу дослідження складає діалектичний метод, застосування якого дозволило всебічно розкрити природу «публічного адміністрування у сфері освіти» як організаційну форму забезпечення надання населенню України якісної освіти, здатної на підставі її отримання реалізовувати здобуті знання з метою самореалізації та отримання прибутку. Формально-юридичний метод використовувався для встановлення правових засад забезпечення органами місцевого самоврядування належного функціонування системи освіти; застосування формально-логічного методу стало підґрунтям для виявлення недоліків у національному правовому регулюванні, та пошуку шляхів їх подолання.

Виклад основного матеріалу. Органи місцевого самоврядування (далі – ОМС) є одними з основних суб'єктів державної політики у сфері освіти. Цей напрям діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів публічного адміністрування у сфері освіти передбачено в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні». Так, зокрема в ст. 32 «Повноваження у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, фізкультури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності» Закону визначено перелік власних та делегованих повноважень ОМС в сфері освіти та охорони здоров'я населення. Їх аналіз дає змогу виокремити групи повноважень ОМС в сфері освіти: 1) організаційного характеру – управління закладами освіти, охорони здоров'я, оздоровчими закладами, які належать територіальним громадам або передані їм, молодіжними підлітковими закладами за місцем проживання, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення; 2) забезпечувального характеру – забезпечення здобуття повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти у державних

і комунальних закладах освіти, створення необхідних умов для виховання дітей та молоді, розвитку їхніх здібностей, трудового навчання, професійної орієнтації, продуктивної праці учнів, сприяння діяльності дошкільних та позашкільних закладів освіти, дитячих, молодіжних та науково-просвітницьких громадських об'єднань, молодіжних центрів; створення при загальноосвітніх навчальних закладах комунальної власності фонду загальнообов'язкового навчання за рахунок коштів місцевого бюджету, залучених з цією метою на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також коштів населення, інших джерел; контроль за використанням коштів цього фонду за призначенням; забезпечення пільгового проїзду учнів, вихованців, студентів та педагогічних працівників до місця навчання і додому у порядку та розмірах, визначених органами місцевого самоврядування, за рахунок видатків відповідних місцевих бюджетів; вирішення питань про надання професійним творчим працівникам, молодіжним та дитячим громадським об'єднанням на пільгових умовах у користування приміщень під майстерні, студії та лабораторії, молодіжні центри, молодіжні простори, необхідних для творчої діяльності або реалізації завдань молодіжної політики; організація медичного обслуговування та харчування у закладах освіти, культури, фізкультури і спорту, оздоровчих закладах, які належать територіальним громадам або передані їм; забезпечення в межах наданих повноважень доступності і безоплатності освіти і медичного обслуговування на відповідній території, можливості отримання освіти державною мовою; забезпечення відповідно до закону розвитку всіх видів освіти і медичного обслуговування, розвитку і вдосконалення мережі освітніх і лікувальних закладів усіх форм власності, укладення договорів на підготовку спеціалістів, організація роботи щодо удосконалення кваліфікації кадрів, залучення роботодавців до надання місць для проходження виробничої практики учнями професійно-технічних навчальних закладів; організація обліку дітей дошкільного та шкільного віку; надання допомоги випускникам загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів державної або комунальної форми власності у працевлаштуванні [5].

Однак слід констатувати, що повноваження щодо забезпечення належного функціонування системи освіти ОМС були значно розширені в Законі «Про місцеве самоврядування» відносно недавно в 2022 році, з прийняттям Закону України «Про основні засади молодіжної політики» в 2021 році [6], що викликало необхідність уніфікації повноважень у сфері освіти.

Крім цього, повноваження ОМС у сфері освіти визначені профільним (галузевим) законодавством, зокрема:

Законом «Про освіту» [7] в ст. 66 визначено, що до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері освіти віднесено: несення відповідальності за реалізацію державної політики у сфері освіти та забезпечення якості освіти на відповідній території, забезпечення доступності повної загальної середньої освіти та професійної (професійно-технічної) освіти; планування та забезпечення розвитку мережі закладів профільної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти, закладів спеціалізованої освіти, спеціальних закладів освіти, науково-методичних та навчально-методичних установ; утворення та забезпечення утримання комунальних закладів післядипломної освіти для потреб підвищення кваліфікації педагогічних працівників; заснування закладів освіти, а також

їх реорганізація та ліквідація; забезпечення рівних умов для розвитку закладів освіти всіх форм власності» [7].

Ст. 78 Закону визначено, що «держава створює умови для забезпечення фінансування здобуття особами освіти в обсязі, необхідному для досягнення результатів навчання, передбачених стандартами освіти, та виконання закладами освіти державної та комунальної форм власності ліцензійних умов; фінансування дошкільної та позашкільної освіти здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством. Держава може сприяти розвитку дошкільної та позашкільної освіти шляхом надання відповідних освітніх субвенцій; фінансування здобуття повної загальної середньої освіти здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, у тому числі шляхом надання освітніх субвенцій місцевим бюджетам, коштів місцевого бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством. Порядок розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами визначається згідно з формулою, в основі якої лежить кількість здобувачів освіти, які навчаються на відповідній території, з урахуванням таких факторів: рівень освіти; категорія території, на якій розташований заклад освіти; наявність здобувачів освіти з особливими освітніми потребами; особливості навчання здобувачів освіти з національних меншин; необхідність підвезення здобувачів освіти до закладу освіти та у зворотньому напрямку; інших факторів» [7].

Законом України «Про повну загальну середню освіту», в ст. 53 визначено, що «органи місцевого самоврядування віднесено до органів управління у сфері загальної середньої освіти, основним завданнями яких є: забезпечення безоплатного здобуття особами повної загальної середньої освіти; прогнозування потреб населення у загальній середній освіті, планування та забезпечення відповідно до компетенції розвитку системи повної загальної середньої освіти та мережі закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти; забезпечення рівного доступу до повної загальної середньої освіти, прав учасників освітнього процесу, підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників; забезпечення якості повної загальної середньої освіти» [8]. Більш предметним і таким що має ключове значення є положення ст. 58 цього Закону, де визначено, що «фінансування здобуття повної загальної середньої освіти за рахунок коштів державного бюджету в комунальних закладах освіти здійснюється шляхом надання освітньої субвенції та інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; освітня субвенція спрямовується на оплату праці педагогічних працівників з нарахуваннями; кошти інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на загальну середню освіту можуть спрямовуватися на підвищення кваліфікації педагогічних працівників, забезпечення учнів та педагогічних працівників підручниками (посібниками), навчальним обладнанням, засобами навчання та на інші цілі, визначені законодавством» [8].

Також питання фінансування освітньої галузі врегульовано єдиним бюджетним законом України – Бюджетним кодексом України [9], зокрема в ст. 87 зазначено, що «до видатків, що здійснюються з Державного бюджету України належать видатки на: освіту, загальну середню освіту; заклади спеціалізованої освіти: мистецькі, спортивні, військові (військово-морські, військово-спортивні), наукові ліцеї, ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою державної власності згідно

з переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України; вищу освіту (на оплату послуг з підготовки фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів на умовах державного замовлення у закладах вищої освіти державної та приватної власності, вартість освітніх послуг яких встановлюється з урахуванням законодавства про індикативну собівартість) та фахову передвищу освіту (на оплату послуг з підготовки фахівців на умовах державного замовлення структурними підрозділами та відокремленими структурними підрозділами закладів вищої освіти державної власності, що не мають статусу юридичної особи); післядипломну освіту (на оплату послуг з підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів на умовах державного замовлення); г) заклади позашкільної освіти та заходи з позашкільної роботи з дітьми згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України; інші заклади та заходи в галузі освіти, що забезпечують виконання загальнодержавних функцій, згідно з переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України» [9].

Таким чином, на підставі аналізу Бюджетного кодексу України та Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» можна зробити висновок, що фінансування державних і комунальних закладів загальної середньої освіти здійснюється за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством, наприклад, благодійної допомоги, грантів тощо. З державного бюджету заклади загальної середньої освіти отримують освітню субвенцію на оплату праці з нарахуваннями педагогічним працівникам у частині забезпечення видатків на здобуття повної загальної середньої освіти. Також для закладів загальної середньої освіти з державного бюджету виділяються субвенції на підтримку Нової української школи, організацію інклюзивної освіти, субвенція «Спроможна школа для кращих результатів» для підтримки опорних шкіл – на ремонтні, закупівлю обладнання та автобусів. Натомість утримання педагогічного персоналу (виплата заробітної плати) закладів повної загальної середньої освіти здійснюється за рахунок коштів державного бюджету. Особливості фінансування освіти різних рівнів визначаються спеціальними законами: «Про дошкільну освіту» [10], «Про повну загальну середню освіту» [7], «Про фахову передвищу освіту» [11], «Про вищу освіту» [12].

На підзаконному рівні встановлюються формули розподілу освітньої субвенції як між державними та місцевими бюджетами так і між місцевими бюджетами, зокрема відповідності до Постанови КМУ Постанова КМУ від 30 грудня 2022 р. № 1472 «Про деякі питання розподілу обсягу освітньої субвенції на 2013 рік» [13] та Постанови КМУ від 27 грудня 2017 р. № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» визначено формулу розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами [14].

Отже, питання належного фінансування, утримання та розвитку закладів освіти є першочерговим завданням ОМС. У зв'язку з цим нижче доцільно розглянути першочергові кроки діяльності територіальних громад щодо удосконалення фінансування діяльності закладів освіти.

Зокрема до таких заходів пропонується віднести:

1. Створення загальнодоступної цілісної інформаційної освітньої системи, що призначена для отримання, обробки та зберігання інформації (відкритих даних у сфері освіти), отриманої від суб'єктів у сфері

освіти. Система дозволить консолідувати, моніторити, аналізувати фінансову й нефінансову інформацію, формувати аналітичні звіти по кожному із процесів.

2. Створення узгоджених та верифікованих реєстрів здобувачів освіти, реєстр педагогічних працівників.

3. Розробити прозору й відкриту процедуру розрахунку та розподілу освітніх субвенцій від МОН до закладів освіти й навпаки. Автоматизована частина такої процедури може стати частиною згаданої вище системи.

4. Розробити орієнтовні нормативи забезпечення здобувачів освіти різних рівнів освіти.

5. Сприяти розвитку приватних закладів освіти та отриманню ними субвенції в частині здобуття учнями загальної середньої освіти й дошкільної освіти.

6. Сприяти зменшенню залучення коштів батьків здобувачів освіти на утримання закладів освіти, їх легалізації – виведенню з тіншового обігу.

7. Сприяти отриманню фінансової автономії закладами освіти.

8. Провести навчання працівників органів управління освітою та керівників закладів освіти щодо розрахунку освітньої субвенції, отримання фінансової автономії закладами освіти.

9. Запровадити дієвий механізм фінансування порядку підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

10. Внести зміни до законодавства, якими зобов'язати керівника закладу освіти формулювати потреби закладу та звертатися до засновника із запитами щодо їх виконання, а засновника – зобов'язати надавати аргументовані відповіді на ці запити із вказанням можливості їх виконання та орієнтовними термінами.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що державна політика у сфері забезпечення органами

місцевого самоврядування належного функціонування системи освіти це система організаційних, нормативно-правових, наукових, ресурсних, інформаційно-аналітичних та методологічних заходів, спрямованих на забезпечення надання населенню України якісної освіти, здатної на підставі її отримання реалізовувати здобуття знання з метою самореалізації та отримання прибутку шляхом створення ефективної мережі освітніх закладів, належного їх фінансування та надання якісних освітніх послуг за рахунок коштів та ресурсів місцевих бюджетів належним чином, закумульованих та розподілених органами місцевого самоврядування.

Встановлено, що напрямками покращення державної політики у сфері забезпечення органами місцевого самоврядування належного функціонування системи освіти та надання якісних освітніх послуг можуть стати: 1) удосконалення діяльності структурного підрозділу ОМС, який здійснює менеджмент (управління) в системі освіти регіону шляхом покращення комунікації з закладами освіти з урахуванням потреб останніх; 2) покращення умов взаємодії закладів освіти регіону шляхом участі у спільних проектах формування сучасних освітніх програм та проведення спільних наукових заходів, спрямованих в тому числі на залучення грантових коштів; 3) завершення реформування закладів загальної середньої освіти стосовно їх поділу за рівнями, строками та формами здобуття повної загальної середньої освіти та визначити критерії асигнувань місцевого бюджету на їх утримання та розвиток з урахуванням довгострокових програм фінансування на 3 роки з урахуванням індексу інфляції; 4) розробки та затвердження програм розвитку закладів професійного навчання закладів фахової передвищої освіти, зокрема профільних коледжів з підготовки фахівців, які потребує регіон та ОМС.

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця. Г. М. Мешко. Тернопіль : ТИПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 310 с.
2. Управління загальноосвітніми навчальними закладами як активними системами: моделі та механізми : монографія / Л. Калініна, В. Мелешко, І. Осадчий, Л. Парашенко, М. Топузов / За наук. ред. Л. Калініної. К.: Педагогічна думка, 2018. 224 с.
3. Забезпечення якості вищої освіти: практика оцінювання та напрями вдосконалення державної політики у сфері вищої освіти: монографія / (Мороз С.А., Бука І.С., Бука С.А., Мороз В.М.) за ред. В.М. Мороза. Львів: Видавництво ПП «Новий Світ-2000», 2022. 454 с.
4. Поступна О. В. Публічне управління регіональними освітніми системами в Україні : монографія. Харків : ТОВ «Оберіг», 2021. 400 с.
5. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170.
6. Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27 квітня 2021 року № 1414-ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 28. Ст. 233.
7. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст.380.
8. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 6 січня 2020 року № 463-ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 31. Ст. 226.
9. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50-51. Ст.572.
10. Про дошкільну освіту: Закон України від 11 липня 2001 року № 2628-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 49. Ст.259.
11. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 6 червня 2019 року № 2745-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 30. Ст. 119.
12. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. Ст.2004.
13. Деякі питання розподілу обсягу освітньої субвенції на 2023 рік: Постанова КМУ від 30 грудня 2022 р. № 1472. *Офіційний вісник України офіційне видання* від 18.01. 2023. № 4. Стор. 203. Ст. 314.

14. Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1088. *Офіційний вісник України офіційне видання* від 23.01.2018. № 7. Стор. 35. Ст. 270.

References

1. Aktualni problemy upravlinnia zakladamy osvity v konteksti stratehii modernizatsii osvitnoi haluzi: kolektyvna monohrafiia (2020). [Actual problems of management of educational institutions in the context of the strategy of modernization of the educational sector: *collective monograph*] / za zahalnoiu redaktsiieiu V. P. Kravtsia. H. M. Meshko. Ternopil : TYPU im. V. Hnatiuka, 310 s. [in Ukrainian].
2. Upravlinnia zahalnoosvitnimy navchalnymy zakladamy yak aktyvnymy systemamy: modeli ta mekhanizmy : monohrafiia (2018). [Management of state-of-the-art educational institutions as active systems: models and mechanisms: *monograph*] / L. Kalinina, V. Meleshko, I. Osadchyi, L. Parashchenko, M. Topuzov / Za nauk. red. L. Kalininoi. K.: Pedahohichna dumka, 224 s. [in Ukrainian].
3. Zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity: praktyka otsiniuvannia ta napriamy vdoskonalennia derzhavnoi polityky u sferi vyshchoi osvity: monohrafiia (2020) [Quality assurance of higher education: the practice of otsiniuvannia and directions for improvement of state policy in the field of higher education: *monograph*] / (Moroz S.A., Buka I.S., Buka S.A., Moroz V.M.) za red. V.M. Moroza. Lviv: Vydavnytstvo PP «Novyi Svit-2000». 454 s. [in Ukrainian].
4. Postupna, O.V. (2021). Publichne upravlinnia rehionalnymy osvitnimy systemamy v Ukraini : monohrafiia [Public management of regional educational systems in Ukraine: monograph]. Kharkiv : TOV «Oberih», 400 s. [in Ukrainian].
5. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini (1997) [About local self-government in Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 21 travnia 1997 r. № 280/97-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 24. St. 170. [in Ukrainian].
6. Pro osnovni zasady molodizhnoi polityky (2021) [About the main principles of youth policy]: Zakon Ukrainy vid 27 kvitnia 2021 roku № 1414-IX. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 28. St.233. [in Ukrainian].
7. Pro osvitu (2017) [About education]: Zakon Ukrainy vid 5 veresnia 2017 roku № 2145-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 38-39. St.380. [in Ukrainian].
8. Pro povnu zahalnu seredniu osvitu (2020) [About complete general secondary education]: Zakon Ukrainy vid 6 sichnia 2020 roku № 463-IX. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 31. St.226. [in Ukrainian].
9. Biudzhetni kodeks Ukrainy vid 8 lypnia 2010 roku № 2456-VI (2010) [Biudzhetni kodeks Ukrainy]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 50-51. St.572. [in Ukrainian].
10. Pro doshkilnu osvitu (2001) [About preschool education]: Zakon Ukraїny vid 11 lypnia 2001 roku № 2628-III. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 49. St.259. [in Ukrainian].
11. Pro fakhovu predvyshchu osvitu (2019) [About professional preliminary education]: Zakon Ukrainy vid 6 chervnia 2019 roku № 2745-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 30. St.119. [in Ukrainian].
12. Pro vyshchu osvitu (2014) [About higher education]: Zakon Ukrainy vid 1 lypnia 2014 roku № 1556-VII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 37-38. St.2004. [in Ukrainian].
13. Deiaki pytannia rozpodilu obsiahu osvitnoi subventsii na 2023 rik (2023) [Some issues of distribution of the amount of educational subvention for 2023]: Postanova KMU vid 30 hrudnia 2022 r. № 1472. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy ofitsiine vydannia* vid 18.01.№ 4. Stor. 203. St. 314. [in Ukrainian].
14. Pro zatverdzhennia formuly rozpodilu osvitnoi subventsii mizh mistsevymy biudzhetamy (2018) [About the approval of the formula for the distribution of the educational subsidy between the municipal budgets]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27 hrudnia 2017 r. № 1088. *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy ofitsiine vydannia* vid 23.01.2018. № 7. Stor. 35. St. 270. [in Ukrainian].

Basko Andrii,

PhD in Law, Postdoctoral Student

(Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-9858-257X>

IMPLEMENTATION OF STATE POLICY IN THE FIELD OF EDUCATION BY LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES

The article clarifies the concept and essence of state policy in the field of ensuring the proper functioning of education by local self-government bodies; an analysis of the legal basis for ensuring the proper functioning of the education system and educational institutions by local self-government bodies was carried out, their defects were identified and directions for improvement were proposed.

As a result of the study, it was established that the state policy in the field of ensuring the proper functioning of the education system by local self-government bodies is a system of organizational, regulatory, scientific, resource, information-analytical and methodological measures aimed at ensuring the provision of quality education to the population of Ukraine, capable on the basis of its acquisition, to realize the acquisition of knowledge for the purpose of self-realization and profit-making through the creation of an effective network of educational institutions, their proper financing and the provision of quality educational services at the expense of funds and resources of local budgets properly accumulated and distributed by local self-government bodies.

It was established that the directions for improving the state policy in the area of ensuring the proper functioning of the education system by local self-government bodies and the provision of quality educational services can be: 1) improvement

of the activities of the structural unit of the local government that carries out management (management) in the education system of the region by improving communication with educational institutions, taking into account the needs of the latter; 2) improving the conditions of interaction of educational institutions of the region by participating in joint projects of forming modern educational programs and holding joint scientific events aimed, among other things, at attracting grant funds; 3) completion of the reform of general secondary education institutions regarding their division by levels, terms and forms of obtaining full general secondary education and determining the criteria for local budget allocations for their maintenance and development, taking into account long-term funding programs for 3 years, taking into account the inflation index; 4) development and approval of programs for the development of vocational training institutions, institutions of vocational training before higher education, in particular specialized colleges for training specialists needed by the region and local self-government bodies.

Key words: *education, educational institutions, state policy in the field of proper functioning of the education system, local self-government bodies, powers in the field of proper functioning of the education system.*

Надіслано до редколегії 03.06.2024